

Budapest

József-körut 29. sz.

A KÍTARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ EGYESÜLET HETILAPJA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:
Helyben és vidéken postaküldéssel12 korona.
Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy
részleges munkaképtelenség esetére a *Nemzeti*
Baleset Biztosító Részvénytársaságnál 2000 koro-
nára vannak biztosítva.

A »Kírtás« című jótékonyági
egyesület alapszabályait a nagym.
magyar királyi Belügyminiszterium
48.314.900. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: *benedekfalvi Dr. Luby Gyula* máv. titkár és ügyész.
Igazgatók: *Kubik Béla* orsz. képviselő, *szigeti Barthos Andor* m. k. keres-
kedelemügyi titkár, *Fábián Lajos* mérnök, *Horváth István* mozdony-főszerező
Vécsey Frigyes máv. altiszt, *Sándor Márkus* máv. főkalauz.

Az egyesület tagjait megillető kedvezmények kivonata.

Az alapszabályokban meghatározott feltételek mellett az egyesületi tagok a következő kedvezményekben részesülnek:

1. Minden tag 60 éves koráig 4000 korona erejéig van baleset ellen biztosítva, még pedig:

a) Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona erejéig,
b) baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalék szerinti összeg erejéig.

2. A második évtől kezdve a tag nevének vagy kedvezményezettjének fokozatosan 2000 koronáig emelkedő halálbiztosítási segély fizetetik ki. Maga a tag, nevének elhalálása esetén, fokozatosan 500 koronáig emelkedő segélyben részesül.

3. 15 évi tagság után a tag 1000 koronáig terjedhető előleget kap még életében, mely a halálbiztosítási segélybe annak idején betudatik.

4. Minden tag a belépéstől kezdve úgy peres, mint perenkívüli ügyekben az egyesület ügyészsege által díjtalanul képviseltetik.

5. Az egyesület »Kírtás« című hetilapja minden tagnak már a belépéstől kezdve díjtalanul megküldetik.

Mindeme kedvezmények fejében az ezentúl belépő új tagok, ha belépésük alkalmával 30-ik életévüket még be nem töltötték, állandóan havi 3 koronát, ha belépésük alkalmával 38-ik életévüket még be nem töltötték, állandóan havi 3 korona 40 fillért, és ha 44-ik életévüket még be nem töltötték, állandóan havi 4 koronát fizetnek tagsági díj címén.

Beiratási díj egyszer s mindenkorra 2 korona.

Aki 44 éves elmúlt, az tagnak többé fel nem vétetik.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Választmányi ülés. Egyesületünk választmánya f. évi június hó 15-én, vasárnap reggel 8 órakor tartja meg legközelebbi ülését az egyesület hivatalos helyiségeiben. Az ülés napirendje leendő a nyugdíjalapra vonatkozólag a mult választmányi ülés határozatahoz képest a szűkebbkörű bizottság eddigi munkálataira nézve az összes választmányi tagoktól bekért véleményes írásbeli jelentések megvitatása, ezek alapján a nyugdíjalap-tervezet végleges megállapítása, valamint a további szükséges intézkedések megtétele.

Tekintettel egyrészt az ülés tárgyának rendkívüli fontosságára és sürgősségére, másrészt pedig, hogy egyesületi tagjaink legnagyobb része a nyugdíjalap létesítése iránt a legnagyobb érdeklődéssel viseltetik, behatóan kérjük választmányi tagjainkat, hogy az ülésen minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

Külön meghívók az ülésre széjjel küldetni nem fognak.

Választmányi ülés. Egyesületünk választmánya május hó 25-én, vasárnap tartotta meg rendes választmányi ülését. Az ülésen jelen voltak: Ellbogen Ferencz választmányi elnök, Puha József választmányi alelnök, Puhm János, Kaczér Á. Ferencz, Horváth János, Zatykó Ádám, Léránt Imre, Holub Ignác, Beck György, Lányi Gusztáv, Krokuska József, Kadicza Nándor, Löffler Rezső, Csekő Gyula (Hatvan), Halbauer Béla, Vogyeráczy József, Szabó István választmányi tagok, dr. Luby Gyula az egyesület elnöke, Horváth István igazgató, Schlesinger Vilmos egyesületi könyvelő és Huber Ferencz, az egyesület titkára mint jegyzőkönyvvezető.

Elnök megnyitván az ülést, örömmel és szíves szavakkal üdvözlö a szép számban megjelent választmányi tagokat, s mielőtt a napirendre térne, intézkedik a mult választmányi ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése iránt.

Elnök felkéri Puhm János választmányi tagot, a nyugdíjalap-tervezet kidolgozására felkért szűkebb körű bizottság elnökét, hogy a bizottság munkálatainak eredményét a választmánynak mutassa be.

Puhm János választmányi tag, mint a bizottság elnöke, rövid szavakban ecsetelve a bizottság működését, előadja, hogy a bizottság tárgyalásairól, a tárgyalások menetéről s a történt megállapodásokról hiteles jegyzőkönyvek vétettek fel, s felkéri az egyesület titkárát, hogy ezen jegyzőkönyveket olvassa fel.

Titkár mindkét ülés jegyzőkönyvét felolvassa. A felolvasás után élénk s beható eszmecsere fejlődött ki, melyben a jelenlevők mindegyike részt vett, s miután a szűkebb körű bizottság minden egyes tagja, de különösen Puhm János bizottsági elnök s Kaczér Á. Ferencz bizottsági tag a felvetett összes kérdésekre s véleményekre a megnyugtató s szükséges, legtöbb esetben számokkal és számításokkal igazolt felvilágosításokat megadta, a bizottság által kidolgozott tervezetet a választmány egyhangulag elfogadta.

Löffler Rezső választmányi tag, bár részéről is helyesnek és elfogadhatónak tartja az alapot és tervezetet, melyet a bizottság kidolgozott, mégis —

tekintettel arra, hogy a teendő intézkedések ugy az egyesület, mint pedig a tagokra nézve rendkívül nagy s messze kiható fontossággal bírnak — szükségesnek tartaná, hogy a bizottság által kidolgozott tervezet az összes választmányi tagokkal írásban közöltessék.

Elnök ezt teljesen helyesli, de aggodalmait nyilvánítja azon szempontból, hogy ez ismét késleltetné a végleges megállapodást, annál is inkább, mert a bizottság által jelenleg kidolgozott tervezet még felülbírálás és a valószínűségi számítások megajtése végett még az állami szak tekintélynek — matematikusnak — lesz átadandó.

Titkár ugyan teljesen osztja a választmányi elnök nézetét, mégis — tekintettel egyrészt Löffler választmányi tag által előadott indokokra, másrészt pedig arra, hogy különösen a vidéki választmányi tagok érthető okokból a választmányi üléseken meg nem jelenhetnek — szükségesnek tartja, hogy a bizottság által kidolgozott tervezet az összes választmányi tagoknak megküldessék.

Titkár felszólalása után a választmány egyhangulag elhatározza, hogy mielőtt az egyesületi tagokhoz kérdés intéztnék az iránt, hogy ki óhajt a bizottság által kidolgozott feltételek mellett a nyugdíjalapba belépni, a tervezet az összes választmányi tagoknak megküldessék azon kérelemmel, hogy azt alaposan áttanulmányozzák s erre vonatkozó megjegyzéseiket, véleményes jelentés kíséretében 8 nap leforgása alatt az egyesület vezetőségének megküldeni sziveskedjenek.

Elnök előadja, hogy a szűkebb körű bizottság a tervezet kidolgozásával nagy és méltánylandó munkát végzett, s ezért indítványozza, hogy a bizottság minden egyes tagjának a választmány jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon.

A választmány az indítványt egyhangulag s lelkesedéssel elfogadta s a szűkebb körű bizottság minden egyes tagjának, de különösen Puhm János bizottsági elnöknek, Kaczér Á. Ferencz bizottsági tagnak s Schlesinger Vilmos egyesületi könyvelőnek, kik alapos és nagy fáradságot, időt rabló számításokat eszközöltek, valamint Huber Ferencz titkárnak a jegyzőkönyvek szakszerű vezetéséért jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott.

Elnök köszönetet mondván a választmányi tagoknak szives megjelenésükért, — egyéb tárgy nem lévén — az ülést bezárta.

Kérelem a választmányi tagokhoz. Egyesületünk titkársága a lefolyt, fentebb közölt választmányi ülés határozatahoz képest a nyugdíjalap-tervezetet, melyet a szűkebb körű bizottság kidolgozott s a választmány elfogadott, már f. hó 27-én az összes választmányi tagoknak megküldötte.

Tekintettel arra, hogy a beérkező véleményes jelentéseket áttanulmányozni, rendezni kell, t kérjük mindazon választmányi tagjainkat, kik jelentésüket mindeztideig be nem küldötték, hogy azt postafordultával beküldeni sziveskedjenek, mert titkárságunk csak az esetben terjesztheti azokat a választmányi ülés elé, ha legkésőbb f. évi június hó 6-áig az egyesülethez érkeznek.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek.

Lapunk 21. számában kimutatott segélyösszeg 27.000 korona.

Ujabb segély.

1555. Furlan János máv. munkás, Fiume, a tag halála után 500 korona.

Balesetsegélyek.

Lapunk 21. számában kimutatott segélyösszeg 16.386 korona 66 fillér.

Egy mákonyszívó vallomásai.

Egy amerikai német, ki három havi rettenetes gyötrelmekkel járó önmegtartóztatás árán teljesen megszabadult a mákonykórtól, mások tanulságára nyilvánosságra hozta élményeit a San-Franciskóban és más amerikai nagy városokban tett tapasztalatairól. Az érdekes részletek közül elmondjuk első megjelenését egy newyorki opiumberlangban.

»Évekkel ezelőtt — így beszéli tudósítónk — egyik este régi jó barátommal találkozáskor, az ő tiltakozásai ellenére elmentem vele lóvasuton a »Downtown« (Alsó-város) Pell street nevű utcájába. Piszkos, igénytelen kinézésű házba tértünk, s egy hosszas sötét folyosónak végén barátom egy pinczeajtón kopogtatott. Sajátságos kínai jelszavakat váltottak, míg beeresztették. Lépcsőn mentünk le egy másik ajtóig, melynek ablaknyílásán át egy kínai sárga arcza figyelmesen vizsgált bennünket. Pár szót váltottak s beléptünk a pipázó szobába. A szoba levegőjének szaga hasonlított a kínai mosóintézetekéhez, csak hogy még erősebb volt. A szoba 6 méter hosszú s 4 méter széles volt. A hosszabb oldalon, a padló felett mintegy 50 centiméter magasságban deszkapad nyult végig s a felett mintegy méter nagyságban, alig 50 centiméter távolságban a tetőtől még egy másik. Az egyik kereszt-oldalon hasonlóan pad volt, míg szembe vele deszkafal volt látható ajtóval és farostélyos ablakokkal, s e fal mellett két kínai ült és őrzötte a dohányzó szereket. A padokon csoportosan ültek vagy feküdtek férfiak és nők s mindannyi szivarozott, természetesen mákonyszivarokat. Többen már aludtak. Barátomnak sok ismerőse volt már a vendégek közt, kikkel társalgásba ereszkedett. Figyelmeztetett, hogy vessem le felső ruhámat s használjam párnául. A kínai szolga csakhamar elhozta a szükséges készleteket (lay out), egy közönséges bádóg tálcát, egy yen hock nevű kötőtűt, melynek egyik vége igen hegyes, a másik lapos, továbbá egy kis sajátságosan alkotott lámpát, egy nedves spongyát porcellántányéron s egy bádóg hamucsészét. Volt még a tálcán egy osztrigahéj is s azon fekete kátrányszerű tömeg, ez volt az opium. Midőn a pipát elkészítették számomra s az első szippantást tettem, oly nagy köhögés fogott el, hogy nem tudtam lélegzeni. Tanácsolták, hogy ha ismét

köhögési roham fogna el, csak orromon vegyek lélegzetet.

»Csakhamar megéreztem az opium hatását. Szédülni kezdtem, a szobában levő tárgyakat és alakokat nem voltam képes megkülönböztetni; egész testem reszketett, bármint igyekeztem ezt a gyengeséget legyőzni. Mivel ezután még rosszabbul lettem, fel akartam kelni, de társaim azt tanácsolták, hogy feküdjem le s igyekezzem elaludni. Nem voltam képes reá. Idegrendszerem nagyon izgatott volt; a legcsekélyebb zajra összerázkódtam s szívverésem úgy hangzott, mint a mennydörgés távoli moraja. Lassanként igen szomjas lettem és inni kértem, de mivel társaim azt mondták, hogy mákonydohányzás közt veszélyes inni, csendesesen maradtam. Később még rosszabbul érezvén magamat, felkeltem, hogy hazamenjek, de a mint felállottam, forogni kezdett velem a ház. Szerencsétlenségre egy pohár vízhez jutottam s szomjuságtól gyötörtetve ittam belőle. Egy perc alatt kihánytam, epével együtt. Félőrülten rohantam ki az utcára. A friss levegő kissé magamhoz térített, de azért ismét hánytam s úgy kovályogtam az utcán, mint valami részeg s csak nagy nehezen — maig sem tudom, hogyan — jutottam haza, a hol rögtön mély álom fogott el. Másnap reggel ismét szédelgősnek éreztem magam, újból lefeküdtem. Harmadnap reggel a tükörben rettenetes sápadt arcot láttam, erősen véres szemeket, koponyám hátsó részében szurást éreztem s még mindig álmos voltam; most azonban már nem feküdtem le. Pár nap múlva egészen helyre állott egészségem, de ellenállhatlan vágy lepött meg a márköny után. Újból elmentem; most nem ittam vizet, nyugodtan feküdtem a padon s kialudva magam, kábultan és szomjasan bár, de öntudattal mentem haza és sokkal hamarabb lettem jobban. Két újabb kísérlet után már teljesen megértettem a mákonyélvezet gyönyöreit«.

Ezek közt a gyönyörök közt — a mint tudósítónk azt többször felemlíti, — leggyakoribb a képzelet szabad játéka; a legvadabb dolgok oly élénken tűnnek fel, hogy néhány percig valódiaknak kell tartani. Az opium-barlangokban néha kis multságok is vannak. Kávét, sört, vajas-kenyeret hoztatnak, közösen dalolnak. A mákonypipa elkészítése, vagy — mint itt nevezik — »főzése« különös

mesterséggel jár, melyet nem mindenki tud. A fen-
tebb említett yen hock kötött hegyes végével ki
kell venni egy üveggyöngy nagyságu mákonyt a
tömegeből s a lámpa lángja felé tartani. A mákony
csakhamar gesztenye nagyságúvá dagad, azután szét-
reped, egy kis gőz száll ki belőle s ismét kisebb
lesz. Ezt mindannyiszor kell ismételni, míg a mákony
többé nem dagad meg s oly kemény és száraz lesz,
mint a spanyol viasz. Ekkor a pipát melegítjük meg
s az opiumot olvadt állapotban a yen hock hegyé-
vel a pipa nyílására kupakszerűleg helyezük el s
addig melegítjük, míg egész lágy lesz. Ekkor a yen
hock-kal keresztülszurjuk a mákonyt a pipaszárig,
ugyancsak a yen hock lapos részével lenyomogat-
juk a kúp csucsat, mignem a mákony henger-alaku
lesz, midőn »pilulá«-nak hívják. Erre még egyszer
izzásba hozzuk a pipát s az opium odaragad hozzá;
még egyszer megforgatjuk a yen hock-kal s meg-
kezdődhetik a szívás. E végből a pipát egyenesen a
lámpa felé tartjuk, a mákony ismét megolvad és a
kitoluló gőzt a pipaszáron át beszívjuk.

A szenvedélyes dohányzónak mindennap kell
mákonyt szívni; ha nem teheti, nagy fájdalmakat
érez tarkóján, álmos lesz, folytonosan ásít, úgy érzi,
mintha könnyeznie kellene, láz és izzadság váltják fel
nála egymást. A laudanum vagy morfium némileg pó-
tolja ezt az élvezethiányt. A beteg arca csakhamar
elfonnyad, szeméinek sajátságos fénye lesz, öngyilk-
lási terveik jönnek s az eledeltől is irtózik. Sok eset-
ben a mákonyélvezés félőrültté teszi a betegeket,
kik tetteikért nem felelősek. A kínai opium-barlan-
gok tulajdonosai sokat is szenvednek vendégeiktől
s nem ritka eset, hogy ily helyeken verekedések,
sőt vérengzések fordulnak elő. A barlangok állandó
vendégei különben is legtöbbször elzüllött egyének:
tolvajok, csirkefogók, vándorszínészek, kétes erkölcsű
nők stb. Ujabban a rendőrség szigorú felügyeletet
gyakorol az ily barlangok felett s különösen erélyesen
gátolja meg a kiskoruak elcsábítását, de hogy ez a
bűn az Egyesült-Államokban folyvást növekvőben
van, tanúsítja az is, hogy évről-évre több mákonyt
visznek be oda.

Az egerek.

A mai esős napok láttára eszembe jut egy
nyár amelyik igen száraz volt; ennek folytán az
egerek annyira elszaporodtak, hogy én annyi egeret
még soha életemben nem láttam. Bárhová fordult
is az ember a szabad természetben, mindenütt ege-
rekkel találkozott; a tarló, mező, rét, felszántott
földek csodálatos módon össze-vissza túrva, úgy
nézett ki valamennyi kicsinyben, mintha ezer és
ezer bánya volna egymás mellett.

Egy napon csupán csak azért, hogy hány ege-
ret fogok láthatni körülbelül, két, legfeljebb harmadfél
kilométernyi séta-utat tettem. Az eredmény elszomor-
ítóan meglepő volt, mert az utszéli árkok, a fel-
és fel nem szántott földek szélein, tehát csekély
szélességű területen 672 egeret számláltam meg,
melyek előttem osontak lyukaikba.

Pusztító munkájuk meg is látszott mindenütt,
mert a vetés egész határunkon nagyrésztben meg-
semmisült általok. Hiába való volt a munka, sárba
dobott pénz. A gazdák minden nagyítás nélkül
elmondhatták: Vetésünk nincs.

Az egerek romboló munkája valóban bámulatra-
méltó kitartással megy végbe mindenütt, ahol tanyát
ütnek. Élészkamránkban épen úgy garázdálkodnak,
mint kint a mezőn; ott korlátozhatjuk lakmározá-
sukat, de itt, ha csak maga az időjárás közbe nem
lép minden emberi iparkodás czéltalan.

Gyakran hosszabb ideig elnéztem, mi módon
készítik lakásokul szolgáló lyukaikat. A földet,
melyet éles fogaikkal csipegetnek, fejük segedelmével
tolják magok előtt ki a lyuk nyílásáig, itt megfor-
dulván, hátulsó lábuk gyors rugdalozása által
távolabbra dobják a lyuk nyílásától. Az így kitolt
és szétrugdosott föld gyakran egy egész zombékot
képez, hasonlót a vakondtúrásokhoz.

Az egerek ezen rugdalozása igen hasonlít a
kutya azon munkájához, melyet hátulsó lábukkal
akkor végeznek, midőn a piszkot földel akarják
eltakarni.

Ha az egerek által vájt, vagy helyesebben
mondva rágott üreget behatóbb vizsgálat alá vesz-
szük, azt fogjuk tapasztalni, hogy az nem minde-
nyütt egyenlő széles, mert míg nyílása szűk, addig
beljebb oly tág, hogy az egerek világában teremnek
is nevezhetnők, s ha mogoróval meg akarnánk
tölteni, öt-hat liter is kevés volna. Ezen tágasabb
helyeken fordulnak meg az egerek, ha kifelé akarnak
jönni; itt halmozzák össze eledeleiket, hogy legyen
mivel csillapítani gyomruk éhségét, ha bekövetkezik
a fagy, ha eltakar a föld területén mindent a hó.

Az élelem gyűjtése körül rendkívüli szorgal-
mat fejtenek ki. Midőn a föld alatti tanya már
tökéletesen kész, akkor kezdetét veszi az élelem
gyűjtése. Rövid idő alatt a lyuk nyílása környékéről
eltűnik minden fűszál, lóherelevél, szépen kikelt
zöldülő vetés. A kör, ahol a növényi élet meglesz
semmisítve, napról-napra nagyobb lesz, és egy hét
legfeljebb tíz nap alatt a legszebb vetést is tönkre,
teszik.

Az élelem gyűjtése alatt bizonyos félelem
nyivánulását vettem észre az egereknél, mely abban
nyilatkozott, hogy általában biztosan és a lehető
leggyorsabban csipték le éles fogaikkal a gyöngye
vetést, és a mily gyorsan jöttek, ép oly gyorsasággal
távoztak is. Megfigyelésem szerint minden perc
alatt kétszer jöttek vetést csipni.

Tapasztaltam továbbá azt is, hogy az élelem
gyűjtése a legkitartóbb szorgalommal folyik 9 órától
12 óráig; de megjegyzendő, hogy csak azon esetben.
ha a nap melegen süt. Mert ha az ég borult volt
a munka szünetelt, ha szél fujt, vagy permetezni
kezdett az eső, akkor meghuzták magukat föld
alatti lakásaikban, lesve-várva a nap sugarát.

Ugyanazon utszéli területen, ahol egy napon
verőfényes délelőtt 672 egeret számláltam meg,
harmadnapra ugyancsak délelőtt borult, szeles idő
mellett csak 27 egeret láthattam, ezeket is olyformán
összeguggolva lakásaik nyílása előtt, mint midőn a
macska prédájára les. Szaladgálásra vagy viczkán-
dozásra semmiféle hajlandóságot nem mutattak.

Figyelemmel kísértem egyébiránt a szántó-
földek és rétek talajminőségét is. Itt azt tapasztal-
tam, hogy mennél szárazabb volt valamely szántó-
föld vagy rét, annál nagyobb mennyiségben laktak
rajta az egerek; ellenben azon szántóföldön vagy
réten, mely talajvizes volt vagy közel esett egyik-másik
patak széléhez, alig találkoztam egerekkel. E jelen-
ség tehát félremagyarázhatatlan módon rámutat

arra, hogy miért nem szaporodhatnak el az egerek esős őszi napokon.

Gyümölcsös kertek mellett egy hegyi patak és egy folyó medre közti térségen, gyakran megálltam egy lóherével bevetett szántóföldön. A lóhere utolsó lekasználása után, csodálatos módon, egyszerre ellepték az egerek; ezen az egy darab szántóföldön ezer és ezer egér vett lakást. Időközben egy szomszéd földet is felszántottak és gabonával bevetettek. A vetés szépen kikelt és fejlődött, nem egyszer csodálkoztam rajta, hogy a szomszédos lóherés szántóföldről át nem látogatnak ide az egerek.

Jött egy erős deres éjszaka, és a lóhere gyöngyelevelit, hajtásait mind leperzselte, nem volt tehát a földön mit csipkedni az egereknek. A vetésnek nem ártott a dér, fejlődött tovább. Néhány napra erre azt tapasztaltam, amire legkevésbé számítottam: az egerek tanyájukat a lóherés földről áttették a szép zöld vetés közé, s egy hét alatt a szó szoros értelmében egészen tönkretették azt. Ott azon a szántóföldön, ha csak másodszor is be nem vetik, aratásra számítani nem lehetett volna.

Igy vándorolnak az egerek egyik szántóföldről a másikra; míg a tél beálltával nagy részük csüreinkebe, kamráinkba húzódik, ahol mindig akad valami megbántani való; és ha nem vigyázunk eléggé, mindent előbb kóstolnak meg, mint mi, egész barlangot rágnak a kenyérbe, fogyasztják a szalonnát, zsirt, ezek hiányában ruháinkon rágnak lyukat, polyvává örlik könyveinket.

Kamrámban, ámbár az első emeleten van, a mult tavasszal sok ilyen hivatlan vendég tartózkodott. Meg nem nyugodtam addig, míg ki nem fogdostam. Volt itt kicsi, nagy, mindenféle: volt olyan napom, hogy négyet is fogtam, és azt tapasztaltam ez egereknél, hogy tele volt valamennyi apró, rókaszörszinű bolhával, míg a mezőn talált egereknél e jelenségnek még csak nyomát sem láthattam. Vajjon mi lehet ennek az oka? Valószínűleg abban a körülményben keresendő, hogy a kamrámban a levegő dohos, tisztátalan, és hogy nincs alkalmuk a föld porában heverni. A tyukok például télen, midőn nem fürödhetnek az udvar porában, igen gyakran megtetvesednek, ezért czélszerű ketreczeikben télen is száraz homokot tartani.

Hogy mily ügyesek az egerek, mily hasznos szolgálatot tesz nekik farkuk, erre vonatkozólag csak egy esetet mondok el, melyet saját szememmel láttam.

Kamrámban két egérfogót állítottam fel, az egyik csapó, a másik felülről befelé tölcser-alaku volt. A csapó egérfogóban rendesen ott maradt a pákozódó teremtés; de a másikban nem foghattam pedig eltűnt belőle rendesen a szalonnadarabka. Kíváncsivá lettem, hogyan tűnik el az egérfogóból a szalonna? Sokáig lestem, míg utoljára rájöttem.

A tölcser nyílásba mentek óvatosan, de anélkül, hogy fejeiket vitték volna egészen bele, innen kijövet körül szaglálták az egérfogót, farkokkal addig-addig mesterkedtek, bolygatták a szalonnadarabot ide-oda, míg az egérfogó széléhez hozták, hogy ott könnyen megcsiphessék. Ha egyszer egynek a szájában volt, gyorsan eltűnt vele.

Az egerek rendkívül szeretik a mogyorót. Hogyan halmozzák össze az egerek ősszel a mogyorót, elmondom úgy amint én is hallottam gyakran öreg emberektől szülővárosomban.

A mogyoró, midőn már megérett, tokjából a legkisebb érintésre is kiesik. Ekkor kezdik az egerek egy helyre összehordani. A munkára több egér szövetkezik és így közös szorgalommal egy, sőt két véka mogyorót is összehordnak egy rakásra. A mogyoró gyűjtésének ideje alatt a legbensőbb barátság füzi őket együvé, de midőn már föld alatti üregük teljesen megtelt, akkor kiüt közöttük a viszálykodás. Mindegyik ur akarna lenni, s maga részére biztosítani mind a mogyorót. A viszálykodás csakhamar marakodásá fajul, mely napról-napra elkeseredettebb módon nyilvánul, míg végre a leg-erősebb mind elüzi ellenfeleit. Az elüztöttek aztán, így tartja a néphit, bánatukban kökény- vagy galagonya-tövisre szurják föl magukat, amit a köznép felakasztásnak nevez.

Lehet-e hitelt adni a meseszerű beszédnek? azt én meg nem mondhatom; de hogy a mogyorós erdőterületeken gyakran egy, sőt két véka mogyorót is találnak, metyet egerek hordtak össze, az bizonyos.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Meghívó. A sátoraljaujhelyi »Kitartás« jótékonycélu egyesület társasköréhez csatlakozott m. á. v altisztek által saját alaptökejének és könyvtárának gyarapítására 1902. június hó 7-én a »Vadászkürt« kerthelyiségében, Lukács Károly zenekarának közreműködése mellett, zártkörű nyári táncmulatságot rendez. A táncmulatság kezdete d. u. 6 órakor. Huber Ferencz, a »Kitartás« titkára, elnök, Proksch Jakab elnök, Hlinyánszky József alelnök, Gávay Mihály, Fazekas József pénztárnokok, Hlavathy Béla tánczrendező. Vigalmi bizottsági tagok: Horváth Pál id., Szalay Sándor, Pázmándi József, Szakmáry József, Tinka Károly, Rozenberg Lajos, Petneházy Sándor, Barrabás Dávid, Rollny Adolf, Péntes Pál, Szilágyi József, Kerekes István. Vendégeket fogadnak: Irsa József ifj. Horváth Pál, Jakubcsó József, Kolonics János, Hillbrand Rezső, Éles Andor, Krón Géza, Mucha János, Reisz Vilmos, Zimmermann Dezső.

A kolozsvári máv. altiszti kör saját könyvtára javára 1902. június hó 7-én (szombaton) a lövölde helyiségeiben műkedvelői előadással egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti díj: Személyjegy 2 korona. Családjegy 3 személyre 5 korona. Jegyek a meghívó előmutatása mellett válthatók előre a máv. altiszti kör helyiségében Ferencz József-ut 52. és a helyszini pénztárnál. Kezdeté este 7 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Feláldozta a fiát. Simlában (Indiában) halálra ítélték egy Kuruba Ramangood nevű hindut, mert fiát egy bálványnak feláldozta. A hindu nem tagadta bűnét, de azzal védekezett, hogy ő azt hitte, hogy az isten új életre kelti a fiát és gazdaggá teszi. O naponta imádkozott a templomban és egyszer csak megjelent előtte Jangama kezében az isten és így

szólt: »Alattam kincs van. Ki másnak adnám, mint neked? Add nekem a fiad fejét, hisz tudod, hogy az olyan istennek, ki kegyelmet oszt, egy fejet kell áldozatul hozni. Én fel fogom támasztani a fiadat és neked adom a kincset, mely alattam van«. »Csak egy fiam van, hogy adjam oda«, felelte a hindu. »Ne félj, egy év múlva másik fiad lesz. Feltámasztom a fiadat és gazdaggá teszem«. Ramanagoodnak egy év múlva csakugyan még egy fia született és ez hitét megerősítette. Elvitte a gyermeket a templomba és a bálványkép előtt késsel megölte. Azután imádkozni kezdett, de még nem mormolta el az utolsó mondatot, amikor rendőrök léptek be a templomba, akik letartóztatták. A jámbor hindu azt állítja, hogy csak az imádság félbeszakítása okozta, hogy az isten a gyermeket fel nem támasztotta és gazdaggá nem tette.

Halak böjt idejében. Az egyház nem egészen szerencsésen szemelte ki a böjt idejét, legalább a halakat illetőleg, melyek az orthodox nép főeledelét képezik. Február és márczius hónapokban különösen a tengeri halak nem oly izletesek, mint ősszel vagy a téli időszak alatt s különösen a hering, mely rengeteg számánál s nagy tápláló erejénél fogva a legkiválóbb halmű eledel, rendszeren csak a böjt lefolyása után kapható nagyobb számmal. Ez az oka, hogy a hal farsang és böjt idején sokkal drágább, mint más időkben s az előkelőbb osztályoknál az olcsónak tartott böjti koszt jelentékeny összeget vesz igénybe. Már 200 évvel ezelőtt egy falusi nemes háztartásában a böjti halak ára 6–700 forintra ment, abban az időben egy egész vagyon. A halétel e drágasága okozta azt, hogy a böjti eledelnek közt a hal sokkal nehezebben tudott meghonosodni, mint közönségesen hiszik. Háromszáz évvel ezelőtt még röpiratokat is irtak a halevés ellen s kormányrendeletek jelentek meg, melyekben különböző módokat ajánlanak, hogy a népet e divatra rászoktassák. Angliában és Skóciában több ily tárgy parlamenti határozat van s mondják, hogy e határozatok hozatalánál nemcsak a papság, de a — halászok is közreműködtek. Másrészt éppen ez a drágaság nagy hatással volt arra, hogy Európa több államában a haltenyésztés felvirágozzék. Egyes kolostorokban s főuri családoknál külön haltenyésztőket rendeztek be, melyekben a böjt idején kész halakat találhattak. Mindennek dacára a hal, mint rendes böjti eledel, az egész középkoron át ismeretlen volt s csak egy pár század óta terjedt el általánosan, de ekkor is csak az által, hogy az egyházi hatóságok némely esetekben egyenesen pénzbírsággal büntették az olyanokat, kik a böjt alatt hus helyett nem halat ettek. Jelenleg a hal, mint speciálisan böjti eledel, már csak Spanyol- és Olaszországban van általános szokásban; a többi országokban is több halat fogyasztanak ugyan el ez időszakban, mint máskor, de nem tekintenek éppen a böjti napokra. Legélénkebb a halpiacz böjti napokon Párisban, valóságos látványosság, tele a nap minden órájában zsiabongó tömeggel. A halak egy részét Angliából viszik ide s köztök sok oly folyóvízi halat és tengeri állatot, melyet az erősebb táplálékhoz szokott angol egyáltalán meg nem enne, míg a francia, különösen mert ügyes és izléses kiállításra alkalmasak, drága pénzen veszi meg. A hal különben mint táplálék a legtöbb szakértő véleménye szerint nagyon kevésé pótolhatja a húst s tisztán hallal, bármily mennyiséget fogyasztanak is el belőle, nem lehet oly életet folytatni, mint

marhahus- és baromfi eledel mellett. Mint az életrend változatosságának egyik tényezője azonban eléggé célszerű s egészségi szempontból is, akár parancsolja ránk valaki, akár nem, igen helyes hetenként egyszer, legfeljebb azonban két ízben a huseledel helyett halat fogyasztani.

A Japán tengertől Moszkváig. Egy konzul-sági hivatalnok érdekesen írja le ázsiai utazását a Japán tenger partjáról, Vladivosztoktól Moszkváig. Azt állítja, hogy a nagy szibériai vasut még éppen nincs készen; a pálya sok helyütt meg van szakítva, s szekéren vagy kocsin kell folytatni az utazást. A több mint kilenczezer verszt hosszú utat ennél fogva csak harminczhárom és fél nap alatt tehetette meg. (Egy verszt 1066 m. 70 cm.) Ime az ut egyes szakaszai:

	Verszt:	Nap:	Rubel:
Vladivosztok—Chabarovszk, vasut, II. osztály	716	1½	10.20
Chabarovszk—Blagovjescenszk, gőzhajó, I. osztály	917	9	23.—
Blagovjescenszk—Stretenszk, gőzhajó, I. osztály	1198	12	25.—
Stretenszk—Irkuck, vasut, II., a Bajkál-tavon gőzhajó, I. osztály	1174	3½	16.40
Irkuck—Moszkva, vasut, II. oszt., s hálókocsi	5114	7½	60.40
Összesen	9119	33½	135.00

Ehhez még a podgyász-szállítás díja, 10% 13.50

Viteldij Vladivosztoktól

Moszkváig, rubelekben ... 148.50
azaz 565 korona 78 fillér.

A gőzhajókon a viteldijba bele van számítva az étkezés is. A vasutakon a podgyász-szállítással és a gyorsvonati, valamint hálókocsipótlékkal együtt minden kilométernyi ut a II. osztályon negyedfél fillérbe kerül, tehát körülbelül olyan drága a viteldij, mint a magyar államvasutak személyvonatain a harmadik osztályban. A szibériai állomásokon, még bent a városokban is, drága az étkezés: naponként legalább 19 koronába kerül az európai módra készült szerény reggeli, ebéd és vacsora, — a szibériai szállókban pedig a legnyomoruságosabb szoba is 10–12 korona. A vladivosztok — moszkvai uton 1200 koronát költött el, de ha takarékoskodott volna: 960 koronával is megtehetette volna az óriási utat. Irkuck és Moszkva között már kellemes az utazás; mindkét irányban naponként két expressz-vonat közlekedik, egy I. s egy II. oszt. személykocsival, hálókocsival s ebédlővel és dohányzóval. E két utóbbi igen kényelmes, és az utasok csaknem egész nap itt tartózkodnak. A kiszolgálás mintaszerű, az ágyak nagyon kényelmesek, és a ruha és czipő tisztogatás valósággal ideális. Minden kocsi két öltöző és mosdófülke van (nem a 00-vel egy helyiségben!) s a podgyász kocsiban csinos fürdő-szoba is, mert az ut még expressz-vonaton is több mint egy hétig tart. Az étkezés a vasuton olcsó: naponként átlag 10 korona, s ami fő: kitünő. A kocsi sokkal kényelmesebbek, mint a newyork—sanfranciscoi vonalon, ahol az utasok legnagyobb része a Pulman-kocsikban annyira kimerül, hogy Chicagóban vagy valamelyik más nagy állomáson kénytelen az utat megszakítani és pihenőt tartani. A moszkva—irkucki vonalon akár egy hónapig is utazhatnék az ember, oly nagy a kényelem.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

Séta a pokolban.

Irla: Szilágyi Gábor.

VII.

Ütközben elmesélt sok rosszat és szépet,
Miközben velem majd akkorákat lépett,
Hogy a Duna hozzá képest csak egy ugrás,
Bazilika-templom pedig vakondturás.

Elbeszélte, hogy egy darab idő óta
Nagy lélekvándorlás van lent a pokolba.
Mióta az angol verekszik a bural,
Kibővitették a poklot egynéhány araszszal.

»Annyi ott az angol, se szeri se száma,
Mert naponkint hordjuk őket tucatszámra.
Kilátás van rá, hogy nemsokára elfogy —
De azért munkánk csak akad majd valahogy.

Nagy liferánsunk a német is minekünk.
Többi között őket legjobban szeretjük;
Ha közülük egyet-kettőt elcsiphetünk,
Mig csak haza érünk, folyvást fütyölgetünk.

Magyar is van bőven, annak sincsen hijja:
Haynau mester egykor gondoskodott róla,
Ki most a pokolnak mélységes fenekén
Ül, és egyre ordít izzó tüzes tüskén.

Azelőtt nálunk is németül beszéltek,
De most már magyarul nem beszélni vétek.
Nagyot fordult itt is a világnak rendje,
Nálunk is mindenki a magyart ütötte.

Igaz, hogy furcsa nép az a magyar fajta —
Türi, hogyha lökik, ütnek, rugnak rajta.
Csak egymással nem fér; folyton veszekednek,
Mig a többi nép közt lassankint elvesznek.»

Estefelé Léthe vizéhez érkeztünk,
Melyben mindaketten nyomban megfürödtünk.
Innen a pokoltól nem messzire voltunk,
Valami ugatásfélét már hallottunk.

Cerberus volt ottan, a háromlábú kutya,
Strázsálja a poklot teremtése óta.
Ahogy oda értünk, dühösen vicsorgott —
»Czoki!« szölt Mikulás és rögtön hallgatott.

Innen jó darabot kell még mendegélni,
Hogyha a főkaput akarjuk elérni,
Melyet őriz egy nagy háromfejű sárkány;
Mely tüzet okádik irtózatosszóján.

Öreg este volt már, midőn megérkeztünk;
A kapu zárva volt és így kint rekedtünk.
Mikulás dörmögött, káromkodott szörnyen,
Mert kint kellett hálnunk egy nagy sziklatöben.

Kisérőm csakhamar nagyokat hortyogott,
Mintha Jerikónál vivnák az ostromot.
Én még gondolkodtam a látottak felett,
Mig szememre álom sötét árnyat vetett.

VIII.

Másnap kora reggel, alighogy pitymallott,
Egyet nyújtózkodtunk és indultunk legott.
Az ajtónál kint volt a sárkány és sétált —
Mikulást meglátva, azonnal prezentált,

Kisérőm itt lelett és így szólott hozzám:
»No most, édes öcsém, járj a magad lábán.
Itt vagyunk egészen. Látod ezt a tüzet?
Emberkoponyákat szurokban pörkölnék.

Ez itt egy forró tó, melybe, ha lehozzák
Töletek az embert, rögtön belemártják,
Mint fekete posztó, olyan lesz az tőle,
Azután leteszik jéghideg verembe.

Ezek meg bányászok; apró érczet törnek,
Mind gonoszak voltak, most szépen megférnek.
Sztrájk és rendzavarás elő nem fordulhat.
Pedig ezek között nagy urak is voltak!

Itt van köztük Cájus, Caligula, Neró,
Torquemada Tamás, Caesar, Cagliostro,
Robespier, Marat Kolonics és Danton,
Cromvell Olivér s a híres Napoleon.

A paraszt Dózsa György, Zsigmond, Richelieu,
A kurucz Ocskay, Teleky, bölc Kátó,
Antonius az ő Cleopátrájával,
A francia király szép Pompadurjával.

Hódító Nagy Sándor, a kevély Claudius,
A hős Koriolán, a gazdag Dárius;
Stöbb ily jeles nagyság, kik most szépen sorba
Meghuzzák magukat egy kicsiny sarokba.

Látod ezeket a kinzó eszközöket?
Karikát, vaskampót, kötelet, kereket!
A bűnösöket mi ilyennel puhítjuk,
Ezt a módszert Spanyolországba tanultuk.

Ezek itten méregkeverők csoportja,
Akiknek elnöke Borgia Lucréta.
Amazok pedig egy szálíg boszorkányok,
Reggel és ebédre nyirfaseprőt rágnak.

*Emezek pediglen vasat olvasztanak,
Hogy eltömjék vele világtól az utat.
Igy parancsolta ezt felséges Lucifer,
Mert annyi a népünk, hogy több nekünk
[sem kell«.*

*Mutathatott volna ő ottan sokat még,
Amit kelmeteknek mondani sem tudnék.
De a szemeimből kiröpült az álom —
S félbredtem rá egy üres szalmazsákon.*

(Vége.)

Az ékszeráros leánya.

(Angol regény.)

(Folyt.)

— P. V. L. után. —

Sir Felix izgatottan olvasta át a szerződést.
— Tehát elvállalja minden adósságomat —
kérdé?

— El.

— És hetvenezer fontot ad azonkívül hozomány
fejében? Ennyit nem is vártam!

— Nélkülözhetem. Még mindig marad a szá-
momra annyi, hogy kényelmesen megélhetek.

— Meg vagyok lepve, hogy ily vagyon mellett
oly szegényesen élnek!

— Hozzászoktunk — felelte Izsák.

— De ha leánya férjhez ment, önök sem marad-
hatnak ily egyszerű életmód mellett!

— Mi ugy maradunk, mint eddig. Nálunk min-
den a régiben marad. Én üzletember vagyok és
üzletem nélkül nem élhetek. Minden vagyonomat itt
e házban szereztem, ettől nem válok meg.

— Ezen szerződésből azt látom, hogy amily
nagylelkűek, ép oly okosak is.

— Oh kérem, csekélység az egész, valóban
csekélység — szerénykedett Izsák.

Jól esett neki, hogy a pénz hatalmát, melylyel
rendelkezett egy ilyen arisztokrata is elismerte.

E közben belépett Ellen.

Felix elébe ment és egy székhez vezette, az-
után pedig átnyújtotta neki az okmányt.

— Stone kisasszony, legyen szives elolvasni a
szerződést, azután pedig mondja [meg. hogy bele-
egyezik-e abba, ami benne foglaltatik.

— Szüleim azt tehetik, a mit akarnak — felelte
a leány és átnyújtotta a szerződést atyjának.

— Remélem, — szólt Sir Felix — hogy ezen
ügyben saját belátása szerint fog cselekedni.

— Magától értetődik — vágott közbe a leány
anyja — senki nem kényszeríti őt az ellenkezőre.

— Senki — felelt a leány keserűséggel.

— Ha nem akarsz Sir Felixhez menni, bátran
megmondhatod.

— Ön tönkre van téve — sugta az ügyvéd a
baronettnek — ha a leány visszautasítja.

— Nem félek tőle; a leány mást szeret és ily
körülmények közt mi jót várhatok ebből az össze-
kötötésből.

— Én nem értem önt, — szólt az ügyvéd —
hogy beszélhet ennyire meggondolatlanul.

Ezalatt Mr. Stone is félrevonta leányát és halkán
beszélt hozzája.

A heves kézmozdulatokból azonban sejteni
lehetett a beszéd tartalmát.

— Tehát elhatározta magadat — végzé fenn-
hangon az ékszeráros. — Igen, vagy nem?

— Nem — válaszolt a leány határozottan.

— A mint hallja, nem-et mond — szólt Stone
asszony.

— Igent mondott — kiáltá Stone nyersen. —
Esküszöm, hogy igent mondott.

— Nem — ismétlé Ellen.

Stone Izsák dühös pillantást vetett leányára,
de azután elpalástolván haragját leányához fordult.

— Ugyebár, te beleegyezel ebbe a szerződésbe?

— Az egész világért se tenném, ha Godfrey
most mellettem volna, — válaszolt Ellen büszkén

— így azonban az egész dolog nem igen érdekel.
Férjhez adtok-e, vagy eltemettek, Sir Felix házába
visztek-e vagy máshová, nekem egészen mindegy.

— Ez a te válaszod atyád jószágára, ki het-
venezer font hozományt ad neked?

— Gyülölöm a pénzt, mert ez üzte el tőlem
Godfreyt.

— Nem áll, mert ha igazán szeretett volna,
akkor nem megy el tőled — válaszolt Mrs. Stone.

— Nem bánom, tegyetek velem, amit akartok.

Végezzünk!

— Sir Felix, — kezdé ünnepélyes hangon
Stone Izsák — leányom beleegyezik a kötető há-
zasságba, mivel pedig annak üzleti része nem tar-
tozik reá, engedje meg, hogy távozhassék.

A baronet az ajtóig kísérte a leányt, hol el-
bucsuzott tőle, azután pedig visszaült az asztalhoz
és szórakozottan jártatta szemeit a szoba beren-
dezésén.

Stone Izsák egyideig hallgatott, végre meg-
unva a várakozást, a baronethez fordult.

— Kérem, legyen szives figyelmét az üzlet
apró részleteire kiterjeszteni.

— Ez ügyvédemnek dolga — válaszolt Sir
Felix hidegen.

Az ügyvéd helyeslőleg bólintott és megígérte,
hogy mindent a legjobban el fog intézni.

— Kérem azonban, írja alá az okmányt —
mondá.

Az okmány aláírása után Sir Felix azonnal
elhagyta a házat.

— Most már rendben van minden, nem léphet
többé vissza — kezdé az ékszeráros jókedvűen.

— Nekem köszönheti — felelte az ügyvéd.

— Hálás vagyok érte.

Nemsokára ezután az ügyvéd telt erszénnyel
hagyta el a »fekete házat«.

Ellen hálószobájába bezárkózott és nem akarta
senkinek kinyitni az ajtót.

Atyja néhányszor próbált bejutni hozzá, de
sem könyörgés, sem fenyegetés nem használt, a
leány nem akarta magához ereszteni.

— Nem atyám, nem tehetem! Nagyon rosszul
vagyok!

Ellen másnap sem mutatta magát és csak
nagyanyjának engedte meg, hogy mellette legyen.

A házassági szerződés megkötése után követ-
kező este Sir Felix bucsuzni jött a »fekete házba«.
Izsák csak nagy fáradsággal bírta rábeszélteni Ellent,
hogy néhány pillanatra mutassa magát.

— Godfrey maga akarja, — mondá — hogy
Sir Felixhez menj nőül, azért utazott el Londonból.

A baronet igen előzékenyen bánt a leánynyal,

ha nem is úgy, mint a szerelmesek szoktak. Kis idő múlva Izsák nejével együtt elhagyta a szobát és magukra hagyta a jegyeseket.

— Remélem, meg vagy elégedve a vőlegény-nyel — jegyezte meg gunyosan Mrs. Stone.

— Semmi esetre sem, — felelte Izsák — ez nem az én emberem. Godfrey tagadhatlanul többet ér, eltekintve attól, hogy egyszerű származású. Ez az ember rettenetesen gőgös! Látom, hogy lenéz minket és Ellennel szemben sem elég figyelmes. Attól tartok, hogy nem teszi boldoggá!

— E tekintetben semmi kétségem sincs. Ő csakis azért írta alá a szerződést, hogy pénzzavarából meneküljön. De mi jót is várhatnánk ettől a házasságtól? Hisz te is csak azért fogadtad védnek, mert tekintélyes családból származik.

Izsák nem válaszolt.

— Azt hiszed, hogy ő azért jön majd vissza, hogy Ellent elvegye? Adósságai rendezve vannak, a többi pedig neki nem sürgős, a nősülésre ő nem is gondol.

— De ez is egyik feltétele a szerződésnek, melyet be kell tartania!

— Ha akarja és amikor akarja.

— Ostoba beszéd, itt az aláírása és nem léphet vissza!

— Dehogya! Próbáld neki megmondani, hogy elutazása semmivel sincs indokolva és te nem óhajtod az esküvőt elnapolni. Azután meg a vagyoni rendezkedés is azt kívánja, hogy itthon maradjon. Mondd meg neki ezt, kíváncsi vagyok a feleletre.

— Már rendben van minden. Ügyvédje megmondta neki, hogy elutazása felesleges.

— És mit felelt rá?

— Utazik.

— Vigyázz, Izsák! Ne fizesd ki adósságait, míg vissza nem jön.

— Majd beszélek ügyvédjével. Elutazását pedig annál kevésbé óhajtom, mert Godfrey fogja kísélni.

— Még változtathatsz ezen, ha megszünsz rajongni az ugynevezett »jó családért«.

— Szeretném tudni, miért ne kívánjak leányomnak olyan férjet, ki előkelő családból származik? Fiam elveszett, meghalt. Megtagadta atyját, elhagyott. Legalább leányomat akarom kárpótolni valamivel.

— Te tudod legjobban, miért vesztetted el fiadat.

— És te nem tudod?

— Tudom. Különben már ugyis meghalt. Hisz olvastad azt a levelet, melyet Dél-Amerikából küldtek; a sárgaláz ölte meg.

Izsáknak kérdései gondolkozóvá tették Hannát. Neki úgy tűnt fel a dolog, mintha férje kétkednék abban, hogy fia meghalt. Nem tudván elfogultságát palástolni, hirtelen felkelt az asztaltól és az ablakhoz sietett, mintha ki akarna valami után nézni. Zavara azonban csak néhány pillanatig tartott, azután egészen nyugodtan visszatért férjéhez, aki folytatta a beszélgetést.

— Éveken keresztül kinlódтам, nélkülöztem; ezt pedig csak azért tettem, hogy leányomat mennél magasabbra emelhessem. Nem akarom, hogy közön-séges ember legyen a férje.

— De mikor neki semmi hajlama sincs ahhoz, hogy a felsőbb körökbe kerüljön.

— Különben is mit fecsegsz hiábavalóságokat. A szerződés már alá van írva. Ha pedig nem tartom be, akkor Sir Felix perelni fog.

— Pereljen. De legalább gyermekedet megmented a nyomoruságtól, amelybe erővel be akartod taszítani lelketlen hiúságod által.

Erre nem felelt Izsák, hanem kiment a szobából és lassu léptekkel a szoba felé indult, ahol a jegyeseket hagyta. A lépcsőkön Bridgett találkozott.

— Elment már Sir Felix?

— El, uram.

Izsák a szobába lépett, hol Ellent találta.

— Elbucsuztatok?

— El.

— Nem igen veszem észre, hogy valami nagyon örülnél szerencsédnek.

— Mi teljesen megértettük egymást, atyám és legjobb volna, ha Sir Felix hitelezőivel egyezséget kötneél anélkül, hogy a házasság megtörténjék. Ő visszaadná pénzedet, vagy pedig vagyonát átengedné neked.

— Még az kellene, inkább az akasztófán akarom őt látni! — kiáltá Izsák dühösen. — Egy betűt sem engedek a szerződésből. Követelem, hogy mindenben betartsa, üldözni fogom...

— De kérek atyám, hisz én sem akarom ezt a házasságot!

— Szót se! Ha ő a szerződést aláírta, akkor álljon szavának!

— Kedves atyám, mondj le Sir Felixről!

— Soha! a szerződésnek minden pontja teljesülni fog.

— De mit akarsz vele, én nem szeretem, te sem szereted, tehát mire való az egész?

— Te gyermek vagy még, nem érted a dolgot. Majd ha megszokod, meg is szereted és büszke leszel rangjára, mely a tied is.

— Nekem sem ő, sem pedig rangja nem kell. Különben is azt monda, hogy két hó múlva megjön, s ha akkor is kötöd magad a feltételekhez, akkor betartja szavát.

— Ezt már szeretem hallani. Ő a szerelmesek mintaképe. Eszerint ő téged semmi másnak nem tekint, mint...

— Annak, aminek te, egy nagy vagyon ráadásának.

— Eleget beszélünk. Ugy lesz, amint elhatároztam. Mire visszaérek, minden kész lesz a lakodalomra. Készülj te is. Kérd meg Juliát, hogy segédkezzen neked.

A készülődések tehát megindultak, daczára annak, hogy az anya is ellenkezett. Izsák sokat fáradozott azon, hogy a lapok telve legyenek leányának Sir Harcourt Felixszel történendő egybekeléséről. Ezt ő azért is akarta, hogy annál nehezebbé válják bármelyiküknek visszalépése a szerződéstől.

(Folytatása következik.)

Régi jó időkből.

I.

A gróf Széchenyi juhásza.

A negyvenes években a mi nagy uraink Bécsbe jártak mulatni. Az akkori Pest kicsi volt nekik, s különben Bécsbe vonzotta őket az udvar is.

Néhaj Széchenyi István is sokat megfordult ottan, ha nem is mulatságból ugyan, de köztudomásulag sokat utazgatott »szeretett hazája« érdekében.

Szintén átutazóban volt egyszer, amidőn barátai kedvéért egy bécsi orfeumban töltötte az estét.

Egy híres »spadassin« produkálta ott magát s nagy henczegéssel hirdette, hogy vitérének senki sem tud ellenállani.

Széchenyi félig tréfásan említette bécsi barátainak, hogy bármelyik alföldi juhászát szembe merné állítani a »némettel«.

A tréfás megjegyzésből nagy összegű fogadás keletkezett, s négy nap mulva már a színpadon állott a hamarosan felsürgönyözött juhász.

Rojtos gatyában, pitykés mellényben állított ki a lobogós ingü, daliás legény.

Árvalányhajás kalapját mélyen a szemére huzta, mert szégyenkezve állott ki ennyi sok uri nép elé.

Egyedüli fegyvere az ólommal vastagon kiczifrázott *csáti bot* volt.

A vivómester megvetőleg mérte végig szokatlan öltözetü ellenfelét, s gunyos mosolyával azt lát-szott mondani: »Mindjárt meglátjátok, hogy miképen csinálók én »*golascht*« ebből az ostoba juhászból!«

A rendező megadta a jelt s a spadassin poziturába vágta magát, s a közönség felé fordulva, harsány hangon így kiáltott:

— Meini Herrn! Ide nézzenek! Most keresztül szurom a jobb fülét!

A juhász meg sem mozdult, de amint a vér kibuggyant a füléből, a jó bécsiek egetverő ordítással és tapsokkal honorálták a vivómester sikerét.

— Meini Herrn! — kiáltott fel ismét a német — most keresztül szurom a bal fülét!

A szót tett követte, de a juhász még mindig mozdulatlanul állott.

A közönség örült rivalgásban tört ki; talán annak örültek, hogy így csuffá tették a magyart.

A zaj lecsillapulta után a talián is vérszemet kapott s kijelentette, hogy most már az orrát fogja két felé hasítani a szegény áldozatnak.

Ebben a perczen azonban Széchenyi is megelégette a tréfát, s harsány hangon lekiáltott a páholyból:

— Jancsi! hát ne hagyd magad!

— Hát üssek, uram?! — szólalt meg a juhász.

— Üssél hát!

A következő pillanatban meghótt a »nimet«.

* * *

Csaknem hasonló eset történt nemrég egyik alföldi városunkban is.

Z. földbirtokos vásárra hajtatta a kimustrált ökreit, s miután az öreg béres hamarosan jól eladta a »jószágot«, nemcsak jó áldomást fizetett

neki, hanem estére elvitte magával a komédiásbódéba is.

Egy tagbaszakadt, lapos orru birkózó hirdette dobszóval, hogy 100 koronát fizet annak, aki őt földhöz vágja.

Jelentkezett is hamarosan egynéhány talyigás, meg hentes, de bizony szégyenkezve kullogtak el a porondról.

Mindent legyürte a cseh óriás.

Z. ur erre hátra fordult az utolsó sorban ülő béreséhez:

— Pesta te! Állj ki már te is!

— Nem én uram! — felelt az ötvenesre hajló, de még mindig jó erőben lévő öreg béres.

— Ejnye ebadta! hát így hagyod porba tiporni a magyar becsületet? — kiáltott rá a gazdája.

— Hát a »magyar böcsületről« van szó, uram?

— Arról hát!

— No akkor kiállok — volt a válasz, s a következő pillanatban már ropogtatta is az öreg béres a cseh óriás derekát.

A cseh mindjárt megérezte, hogy emberére talált, de hasztalan iparkodott kiszabadulni ellenfele vaskarjai alól; az öreg béres maga alá gyürte s két markával úgy neki esett a torkának, hogy a szegény komédiásba már majdnem bele fojtotta a szuszt.

Hiába kiabáltak a Pestának, hogy »ereszd el, ne bántsd már«, nem hallott, nem látott ő már semmit, csak azt tudta, hogy a »magyar böcsületért« kell bosszút állani.

A komédiás kétségbeesett ordításaira aztán a sorból kirohant szuronyos zsandárok vették le róla a bérest.

A szegény cseh óriás rettenetesen szégyelte a csufos vereséget, de azért amint kissé magához tért, kihozta a bódéből a 100 koronát s át akarta adni a magyarnak.

Az öreg Pesta azonban elutasította a pénzt.

— Tedd el testvér! — mondá — csak barátságból tettem!

L. Gy.

A szerelem áldozata.

Fenn, távol Oroszországban, a hótakarta mezőkön hideg tél honol. Az ég szürke, ólomszinű fellegekbe borult és a néma pusztaságon a fehér hólepel mint valami halotti takaró fedi be a végtelen térséget.

Itt-ott látszik csak egy falu házcsoportja. Olyformán tűnik föl, mintha a temető hideg siremlékeit látná az ember.

Mindenfelé hó, jég és némaság. Az élet kihalt és hangtalan az egész pusztaság.

De a falvakban mégsem vészett ki az élet. A tágas szobákban egybegyült a ház népe és a kandalló tüze mellett bóbiskolva ül a család aprajagyja.

A homályos kis gunyhók lakói is meghuzódtak a tüzhely körül és a néma csendet fölveri az alvók mély lélekezete, horkolása.

Az egész vidék téli álmát aluszsza. A nappal és az éjjel észrevétlenül váltogatja egymást. Hónapokon át nesztelenül sikamlik tova a sötét éjszaka és a csöndes emberek nem veszik észre, mikor virrad újra a hajnal.

Derült, hideg téli éjszaka van.

Cserkinszky falunak egyik házában a kemence padján ott fekszik Petrovics Pál. Jobbkezére támaszkodva, némán bámul a halványan megvilágított szobába, melynek butorai kísérteties árnyékokot vetnek a fehérre meszelt falakra.

Kivülről valami távoli dörgés zaja hallik.

Petrovics figyelmesen az ablak felé fordítja fejét és merengve hallgatja az elhaló dühörgés zaját. Ifjúkori emlékei jutnak eszébe, amikor Pétervárott szolgált a vártüzérségnél. Ő volt Matuska grófnak az egyik fiatal tisztnek lovászgyereke. Előzőleg a szibériai pusztákon nevelkedett és jól értette, miként kell a lóval bánni. Jó magaviseletéért mindegyik főlebbvalója szerette.

A katonai nevelés leszoktatta erről a golyó magatartásról, amely a félreeső pusztákon akaratlanul is második természetévé lett. Lassankint teljesen átférfalódott és nagyon örült, hogy a csár városában szolgálhatta édes anyját, a szentséges Oroszországot.

Matuska gróf igen szeretetreméltóan bánt vele és többször oly megbízatást adott neki, ami fokozta az ifjú katona önértékét.

Gyakorta elküldte kedveséhez, aki az előkelő társadalmi osztályhoz tartozott, és Petrovics mindannyiszor hiven, szinte lelkesülten teljesítette felebbvalója parancsát.

Még sohasem látott olyan bájos női teremtet, mint Fedorovna hercegnő. Valahányszor levelet hozott neki, mohó pillantásaival majd fölfalta ezt a gyönyörű asszonyt. Fedorovna tudta, hogy milyen hatást ért el a fiatal katonánál és incselkedő, bizalmas magaviseletével még inkább föltüzelt Petrovics véréit.

A néma csodálkozás, az áhitatteljes bámulat szenvedélyes szerelemmé vált, amely nem ismer korlátokat, nem nézi a rangkülönbséget.

Egy napon, mint amikor a föld belsejéből kitor az izzó lávatömeg, hevesen ragadta meg az ifjú hercegnő kezét és forró csókjaival halmozta el azokat. Bevallotta végtelen nagy szerelmét.

Ebben a pillanatban lépett be Matuska és meglepődve nézett kedvesére. Nem tudott ellentállani felhevülésének. Megragadta Petrovics vállát és oly erővel lökte az ajtófélfához, hogy csörömpölve törött össze a nagy üvegtábla.

A hercegnő és a tiszt egymásra néztek. Akaratlanul is nevetésbe törtek, de Fedorovna megsajnálta a szegény katonát és imígy szólott a grófhhoz:

— Ezt nem kellett volna tenned, kedves barátom. Tudod milyen hű lélek ez a Petrovics.

Ettől a perctől fogva Pál úgy érezte magát, mint akit száműztek. Azt a szégyent, azt a meggyalázást nem tudta nyugodtan elviselni. De azért nem neheztelt sem a hercegnőre, sem Matuska grófra, akik épp olyan jók voltak most is hozzá, mint annak előtte.

Mindinkább szomorubb és olyan szófukar lett, hogy alig lehetett szavát venni. Ki nem állhatta a gróftól és nem tudta többé olyan odaadóan szolgálni, mint azelőtt.

Egyszer csak azzal lepte meg hadnagyát, hogy ő nem akar többé szolgája lenni és kéri, hogy engedje vissza a glédába.

Matuska mosolyogva hallgatta a katona panaszát és hangos nevetésbe tört ki.

— De Pál, bolond vagy, hogy ilyeneket fecsegsz? Én nem nélkülözhetlek téged. Ki fogja a lovaimat ápolni? Ki lesz olyan becsületes szolgám,

mint te voltál, aki nem lopta el soha szivarjaimat, aki érintetlenül hagyta a likörös palaczkot? Nem, téged nem pótolhatlak, mert nincs több olyan becsületes lélek, mint amilyen te vagy. Azt az ostobaságot, amit elköveltél, már régen el kellett volna felejtened. Ugyan szégyeld magad!

Petrovics azonban mégsem sokáig szolgálta hadnagyát, és néhány hónap múlva már elhagyta a katonai életet.

Visszatért az ő kis falujába, ahol az emberek mint élő kísértetek járnak az utcán. Egyik sem szól a másikhoz és mindenki készséggel türi a sors kegyetlen csapásait. Igénytelen emberkéek ezek, akik reménytelenül élnek napjaikat és elfojtott sóhajukat fölkapja a siró szélvész, amely bugya röpül végig a befagyott Vjatka partjain. A nélkülözés sivár hazája ez, hol mindenki lemondott az élet gyönyöreiről és hosszú álomban szerzi meg magának azt, amit az élet elrabolt tőle.

De Pál nem tud nyugodtan pihenni, a jól eső álom kerüli szemeit és kifelé kívánczik, ahol az enyészet bus képe tárul elé.

Kiáll az ajtó elé és belébámul a sötét éjszakába. A hideg szél felkapja a havat és mint könnyű fehér fátyolt lengeti a levegőben. Pál mereven nézi a pajkos játékot és lelki szemei előtt felvillan a multnak képe. Maga előtt látja pajtásait, amint ott tréfálkoznak a vár fokán... Hallja az elhaló dühörgést, amit a Vjatka partjáról röpit feléje a szél.

Megremeg egész testében. Szemei üvegesen merednek az égre, melynek karimája sárgás fényben izzik és sápadt arcán valami titkos fájdalom nyoma látszik.

Gyöngye hópelyhek szállingóznak a levegőben és Petrovics zavartan nézi tánczukat.

Agyában a multak képei kergetődnek.

Fedorovna sugár termete jelenik meg előtte... Érti, amint a hercegnő szőke hajfürtjei arczát csiklandozzák és forró édes csókot akar nyomni ajakára...

Ölelésre tárja karjait — s Petrovics Pál lezuhan a lépcső fokáról a hótakarta utcára.

Másnap ott találták — halva.

ANEKDOTÁK.

Teljes bizonyíték. *Feleség:* Hogy hívjuk a babyt, Jani?

Férj: Azt egészen rád bizom, édes.

Feleség: Jani, te már megint ittál?

*

Melyik az irigylendőbb. *Új házas:* (keserűen) Nem mulik el nap, amelyen a feleségem pénzt ne kérne.

Régi házas: (irigyen) Te boldog ficzkó! Nem mulik el nap, amelyen nekem ne kellene pénzt kérnem a feleségemtől!

*

Bizonyíték. *Edith* (Etelhez, aki most tért vissza Európából): És nem voltál tengeri beteg?

Etel: Voltam-e? A szalonban a legjobb kalapomra ültem és még azzal sem törődtem! !

Nem történt szándékosan. Mit mond Shmit arczatlanságához? — kiált az ifju, ki ismeretes görbe üzelmeiről — Csupasz képü zsványának nevezett.

— Izgatottságában bizonyára nem vette észre a maga bajuszt.

*

A halálos ágyon. Bátorság, barátom, a halál nem lehet olyan borzasztó, amilyennek festik. Gondold meg, hogy a tulvilágon találkozni fogsz szegény megboldogult feleségeddel! — vigasztalja a haldoklót egyik jó barátja.

— Hiszen éppen az aggaszt. — nyögte a haldokló.

*

Az okos kutya. A. Ejnye, de helyes kutya! Ugyan kié?

B. A szomszédomé.

A. És okos állat is!

B. Bizony okosabb mint a gazdája.

A. Elhiszem. Nekem is volt egyszer egy ilyen kutya.

*

Mentegetőzés. Nagyságos ur (dühösen): Csak most nyit ajtót? Hát nem hallott csengetni?

Inas (hidegvérrel): Csak a harmadik csengetést hallottam.

*

Ez is viszony. Panaszkodik az öreg Sári néni a birónak, hogy neki bizony nagy viszonya van az urával.

— No-no! — ütődik meg rajta a biró, — hiszen az szabad.

— Osz't' miféle viszony az? — tudakolja a biró.

— Kérem szeretettel, hát biz az olyan, hogy megvereget ő kelme minden áldott nap.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Szathmáry Károly, Uj-Arad, 3 koronát; Ujváry Péter, Szegezárd, 9 korona 50 fillért; Rosenheim István, Sárvár, 16 korona 76 fillért; Bajnok Béla, Budapest, 24 korona 39 fillért köszönöttel nyugtázzuk, megfelelően elszámoltuk. — Dörögdy László, Czece, február és márczius hónapokra; Harmati István, Nagy-Károly, április hóra; Sechorsch József, Selyp, április hóra; Halász Sándor, Berettyó-Ujfalu, április hóra; Péter Mihály, Kukujevci, április hóra; Hulman János, Petrozsény, január, február, márczius, április, május és június hónapokra; Reinhold Rezső, Budapest, április és május hónapokra; Keszi János, Jólész, április és május hónapokra; Szabó János, Jólész, április és május hónapokra; Szabó András, Jólész, április és május hónapokra; Molnár Éva, Budapest, április és május hónapokra; Delling Henrik, Budapest, május és június hónapokra; Müller Ádám, Zágráb, május és június hónapokra; Tamássy Géza, Tarras, június hóra; Bencze Lajos, Kaposvár, június hóra; Liszek Ferencz, Csiz, június hóra; Gelányi János, Ujpest, június hóra; Medveczky József, Vychodna, május, június, Julius és augusztus hónapokra könyveltük.

Felelősszerkesztő: **Temesváry Alajos.**

Tagtársaink figyelmébe ajánljuk

CZACZKIS BERNÁT

műhímző-intézetét

BUDAPEST, V. ERZSÉBET-TÉR 15. sz. alatt
ahol mindenféle himzési munkák gyorsan, szépen és jutányos árban készíttetnek.

Háztartási iskola.

Budapest, VII. Rottenbiller-uteza 15. sz.

A főváros egyik legkiválóbb intézete, ahol a délelőtti órákban polgárleányok és előkelő uri hölgyek tanulnak sütni, főzni, varrni igen csekély díjazás ellenében.

Az iskola br. *Dániel Ernőné*, az ország egyik legkiválóbb mágnásasszonyának gondozása alatt áll, ki személyesen is örökdi az oktatás helyes iránya felett.

Igazgató: *Szécskay István*, vezető: *Balázs Sándorné*, kézimunka-tanító: *Koncz Ida*.

Egyesületünk fogorvosa

Dr. Rajman Kálmán

(Budapest József-körut 45. szám alatt)

egyesületünk tagjait 50% engedmény mellett gyógykezel.

POLGÁR SÁNDOR

orvosi mű- és kötszerésznél

Budapest, VII., Erzsébet-körut 50

legjutányosabban beszerezhetők legjobb találmányu sérvkötők, összes betegápolási eszközök és kötszerek, Haskötők, egyenestartók, orthopaediai fűzők és járógépek, valamint müláb és műkéz saját műhelyében a legpontosabban készül.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

☛ Fenti czimre ügyelni tessék. ☚

Egyesületünk tagjai ezen hirdetés előmutatása esetén 10% engedményben részesülnek.

KILOMÉTER-PÉNZEK

könnyű kiszámításához vonatkisérők számára igen hasznos táblázatos kimutatást állított össze

MARUSÁK JÁNOS

Miskolcz állomási kezelő-altiszt.

Ezt a felette hasznos segédeszközt igen szívesen ajánljuk minden máv. vonatkisérő figyelmébe. Megrendelhető a szerzőnél, Miskolcz személy-pályaudvaron 60 fillér árban.

Raktárnok

vagy rakfelvigyázó, jó egészséges vidéki kis állomásról, lehetőleg a szegedi üzletvezetőség területéről, hajlandó volna-e cserélni Budapestre? Czímem a kiadóhivatalban tudható meg.